

UVOD

Ustav SFRJ od 1974. godine u odredbi člana 281. st. 1. tačka 12. utvrđuje nadležnost federacije u oblasti materijalnog krivičnog prava, ističući da federacija, preko saveznih organa uređuje opšte uslove i načela za izricanje sankcija za krivična dela, sistem sankcija, uslove za gašenje sankcija i za rehabilitaciju i opšta pravila o primeni vaspitnih mera i kažnjavanju maloletnika (Opšti deo Krivičnog zakona), zatim određuje krivična dela protiv osnova socijalističkog samoupravnog društvenog uređenja Jugoslavije i bezbednosti zemlje, čovečnosti i međunarodnog prava, protiv ugleda SFRJ, njenih organa i predstavnika, protiv ugleda strane države i organizacije i protiv ugleda njenih šefova, odnosno predstavnika, protiv službene dužnosti službenih lica u saveznim organima, protiv oružanih snaga, kao i krivična dela kojima se narušava jedinstvo jugoslovenskog tržišta ili povređuju savezni propisi.

Na ovaj način Ustav uspostavlja jasne odnose između nadležnosti federacije s jedne strane i nadležnosti republika i pokrajina sa druge strane u ovoj oblasti. Lako je zapaziti da se u znatnoj meri sužava nadležnost federacije u odnosu na dosadašnju situaciju koju su stvarali Ustav SFRJ iz 1946. godine, Ustavni zakon iz 1953. godine i Ustav SFRJ iz 1963. godine, po kojima je nadležnost socijalističkih republika u oblasti krivičnog prava bila svedena u vrlo uske okvire. Izložena ustavna rešenja su u osnovi i nametnula potrebu da se Krivični zakon SFRJ razlikuje od Krivičnog zakonika donetog 1951. godine koji je sa više izmena i dopuna bio na snazi do sada. Međutim, uporedno posmatranje Krivičnog zakona i dosadašnjeg Krivičnog zakonika govori nam da se oni ne razlikuju samo po onome što im je Ustav u tom smislu nametnuo, no i zbog toga što su neka rešenja drukčije postavljena u cilju efikasnije borbe protivu kriminaliteta.